

Luthers Lille Katekismus

Bud nr. 8-10

"Søndagsskole for voksne" – den 24. april 2016

 aarhus bykirke

Luthers forståelse af De ti Bud

- Luthers syn på loven: fri iff. fortolkning mhp. den kristnes situation (dog lovens intention fastholdt!):
  - Luther så en nær sammenhæng med Skriften i sin forståelse og tolkning af buddene samt med en forståelsesramme til egen samtid. Og sådan bør det vel også være i vores tid
- Luther angiver både en **negativ** og en **positiv** (dermed en aktiv/passiv) forståelse af buddene – især bud 5-10.

 aarhus bykirke

Lovens 2. tavle – om livet

- Ær din far og din mor.

- Du må ikke begå drab.
- Du må ikke bryde et ægteskab.
- Du må ikke stjæle.
- **Du må ikke vidne falsk mod din næste.**
- **Du må ikke begære din næstes hus.**
- **Du må ikke begære din næstes hustru, hans træl eller trælkvinde, hans okse eller æsel eller noget som helst af din næstes ejendom.**

 aarhus bykirke

Det ottende bud i loven

- *Du må ikke vidne falsk mod din næste.*

Det vil sige: Vi skal frygte og elske Gud, så vi ikke lyver vor næste noget på, ikke forråder ham, bagtaler ham eller bringer ham i vanry, men undskylder ham, taler godt om ham og optager alt i bedste mening.

- En advarsel og en vejledning for ethvert menneske. Angår næstens navn, ære, rygte og liv, hans ve og vel. Vor tale angår hele næstens eksistens.

 aarhus bykirke ⁴

Det ottende bud i loven

- Jesus og apostlene har vist os, at buddet har en positiv side: At vor tale skal være sand i alt og fremme næstens ve og vel. Ikke bare et bud om at lade være med at lyve, men også et bud om aktivt at tale godt om næsten. Derved fremmes sandheden og kærligheden.
  - Buddet ikke udtrykt så eksplicit i fx Grundloven om bud 5-7, og måske derfor mange har en mere lemfældig omgang med det.

 aarhus bykirke ⁵

Det ottende bud i loven

- Buddet er sat som et værn om sandheden med henblik på næsten. Det betyder, at vi skal tage vare på næstens ret, navn og ære i alt, hvad vi siger eller skriver. Det skal vi stræbe efter! Derved kommer kærligheden til næsten konkret til udtryk i livet.

 aarhus bykirke ⁶

Det ottende bud i loven

- Gælder i retslig sammenhæng (samfundet)!
- Løgn, usandhed, sladder:
  - Hvad der kommer fra hjertet, løber munden over med ...
  - Tungen kan både velsigne og forbande ...
- Sandhed og løgn om Gud!
- Egoismens sejrsgang på alle felter!
- Kamp mod ære og (fromt) hykleri!
- Mediers magt i dag!
- En ”dyd” – tavshedsret / tavshedspligt!

 aarhus bykirke 7

Spørgsmål

- Hvor bevidst er du i hverdagen om det ottende bud i dine ord og handlinger?
- Oplever du, at der er lige så meget fokus på dette bud i kristen forkyndelse og moral som f.eks. det sjette bud? (hvordan el. hvorfor ikke?)

 aarhus bykirke

Det niende bud i loven

- *Du må ikke begære din næstes hus.*

Det vil sige: Vi skal frygte og elske Gud, så vi ikke med list efterstræber vor næstes arv eller hus eller med skin af ret tilegner os det, men hjælper ham og står ham bi, så han kan beholde det.

 aarhus bykirke 9

Det niende bud i loven

- Det niende og tiende bud omhandler begæret (lysten og ønsket), dvs. et menneskes hjerte, tanker og følelser, i relationen til næsten. Begæret har også en fysisk side, men findes (og sidder) først og fremmest i menneskets åndsliv.
- Det niende og tiende bud kan derfor, set fra én side, siges at være en kort gentagelse af de øvrige bud på lovens anden tavle af det indre plan, dvs. af hjertelivets og tankeverdens plan. Herved markeres enheden i Guds vilje i alle hans bud. Alligevel er *disse to sidste bud rettet specielt mod synd i forhold til næsten i hjertet og tanken.*

 aarhus bykirke 10

Det niende bud i loven

- Arvesyndens dybe indgreb i menneskets natur (mangler guds frygt og tillid til/tro på Gud)!
- Begær og bestræbelser er ikke noget syndigt i sig selv. Det er ikke synd imod Gud at begære mad, klæder, ejendom, hus, hjem, seksualitet, ægtefælle og børn; men i det syndige menneske har begæret fået en gal retning: Det er blevet forvrænget! Derfor har Gud givet sine to bud om begæret.
- Begær spiller ind på alle forhold vedr. min næste!
- Begær, fristelser og synd!
- Misundelse! – et ødelæggende forhold ...
- Satans kamp – og magt!

 aarhus bykirke 11

Det tiende bud i loven

- *Du må ikke begære din næstes hustru, hans træl eller trælkvinde, hans okse eller æsel eller noget som helst af din næstes ejendom.*

Det vil sige: Vi skal frygte og elske Gud, så vi ikke lokker eller tvinger hustru, folk eller kvæg fra vor næste eller på anden måde får dem fra ham, men holder dem til at blive og gøre deres pligt.

 aarhus bykirke 12

Det tiende bud i loven

- Begæret spiller ind på alle forhold vedr. min næste: på den intellektuelle udrustning, ens stilling i livet, popularitet, udseende, penge — ja, begæret når helt ned i de små trivielle ting.
- Begæret tændes og giver sig udslag i forskellige laster. Det viser sig ofte i en krævende mentalitet, sur kritik, dårligt humør, misundelse, egoisme, smålighed og negativitet.
- Begæret under ikke en anden et gode, som man ikke selv har, ja, knapt nok hvad man selv har!

 aarhus bykirke 13

Det tiende bud i loven

- Sådan forstået er begæret kærlighedens fjende nr. 1.
- Begæret fungerer ikke sammen med næstekærligheden. For mens begæret ikke kan unde sin næste hans/hendes goder og fordele, men selv vil have, hvad næsten har, er *kærlighedens væsen, at den under næsten alt godt, glæder sig over det og arbejder aktivt for at gøre forholdene så gode som muligt for næsten uden at tænke på sig selv* — på hvad man selv har og ikke har.

 aarhus bykirke 14

Det tiende bud i loven

- Begæret ødelægger forholdet mellem mennesker både på det personlige plan (i familien) og i samfundet (på arbejdspladsen). Dette gælder for såvel ikkekristne som kristne.
- Begæret sidder i menneskets natur og er derfor ikke mindre farligt hos den, som bekender troen. Derfor ser vi også, at de største laster som både misundelse, smålighed, syndigt seksuelt begær, begær efter popularitet og magt og ære på næstens bekostning er en ligeså farlig gift blandt de kristne og i kirken.

 aarhus bykirke 15

Det tiende bud i loven

- Imidlertid ved den kristne, hvad der i mange tilfælde er synd mod Gud. Her har han et fortrin frem for den ikketroende, der mangler visdom om Guds vilje; men alligevel synder han. Han er nok mere fristet til at bortforklare sit syndige begær end andre.

 aarhus bykirke 16

Luthers afrunding:

Hvad siger nu Gud om alle disse bud?

Han siger således: "*Jeg, Herren din Gud, er en lidenskabelig Gud. Jeg straffer fædres skyld på børn, børnebørn og oldebørn af dem, der hader mig; men dem, der elsker mig og holder mine befalinger, vil jeg vise godhed i tusind slægtled.*"

 aarhus bykirke 17

Luthers afrunding:

Det vil sige: **Gud truer med at straffe** alle dem, som overtræder disse bud. Derfor skal vi **frygte for hans vrede og ikke handle mod dem**. Men han lover alle, som holder disse bud, nåde og alt godt. Derfor skal vi også **elske ham og stole på ham og gerne gøre efter hans bud**.

- Læg mærke til, at Gud straffer – synd er imod Guds hellighed.
- Lovens formål er dobbelt: a) frygt for Guds vrede; b) elske Gud og adlyde hans gode vilje.

 aarhus bykirke 18

Spørgsmål & Samtale

 aarhus bykirke